



Samenvatting

In 2025 is de gewijzigde centrumregeling 'Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvellandgemeenten' in werking getreden. Het doel van deze GR is om vorm te geven aan de samenwerking tussen centrumgemeente Maastricht en Heuvellandgemeenten op het terrein van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving.

Na vaststelling van de gewijzigde GR zijn de samenwerkingsafspraken geactualiseerd in een Dienstverleningshandvest, vier Dienstverleningsovereenkomsten en mandaatbesluiten van de colleges van Gulpen-Wittern, Meerssen, Vaals en Valkenburg. Met dit voorstel heeft het college van Maastricht daarmee ingestemd. Maastricht heeft vervolgens de afdeling Sociale Zekerheid aangewezen als uitvoerder van de SZMH-taken en de Manager Sociale Zekerheid (handelend als directeur SZMH) gemandateerd voor de uitvoering daarvan. In de memo is de samenhang van documenten, aandachtspunten rond gegevensverwerking en het vervolgproces toegelicht.

De portefeuillehouder heeft het Dienstverleningshandvest en de vier Dienstverleningsovereenkomsten namens het college van gemeente Maastricht ondertekend. Deze documenten treden met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2026.

1. Beslispunten

1. het Dienstverleningshandvest Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (DVH SZMH) 2026-2030 aan te gaan .
2. De volgende Dienstverleningsovereenkomsten aan te gaan:
 - a. De Dienstverleningsovereenkomst SZMH Maastricht – Gulpen-Wittern 2026-2027;
 - b. De Dienstverleningsovereenkomst SZMH Maastricht – Meerssen 2026-2027;
 - c. De Dienstverleningsovereenkomst SZMH Maastricht – Vaals 2026-2027;
 - d. De Dienstverleningsovereenkomst SZMH Maastricht – Valkenburg aan de Geul 2026-2027;
3. Met terugwerkende kracht tot 1 januari 2026 in te stemmen met het door de colleges van Gulpen-Wittern, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul verleende mandaatbesluiten inzake de uitvoering van de taken binnen de GR SZMH.
4. In te stemmen met het aanwijzings- en ondermandaatbesluit SZMH Maastricht 2026 , waarin:
 - a. De afdeling Sociale Zekerheid van de gemeente Maastricht als organisatieonderdeel is belast met de uitvoering van de taken genoemd in de GR SZMH;
 - b. De Manager Sociale Zekerheid van de centrumgemeente wordt gemandateerd voor de uitvoering van de taken uit de GR SZMH, met de bevoegdheid om naar buiten toe



(extern) de titel 'Directeur SZMH' te voeren, voor zover het de uitoefening van de taken betreft.

5. Kennis te nemen van de memo 'gemeenschappelijke regeling SZMH'.
6. Het portefeuillehoudersoverleg sociale zaken opdracht te geven onderzoek te laten doen naar scenario's van diverse rechtsvormen in relatie tot organisatorische aanpassingen van SZMH met als doel om eind derde kwartaal 2026 een advies te geven aan de betrokken colleges.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 27 januari 2026:

Conform.



2. Aanleiding

Met het in werking treden van de gewijzigde centrumregeling 'Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvellandgemeenten' (hierna: GR SZMH) per 10 april 2025 is een nieuwe basis ontstaan voor de uitvoering van de Participatiewet en daarmee samenhangende wetten en uitvoeringsregelingen op het gebied van inkomens- en bijstandsvoorzieningen. Om deze uitvoering zorgvuldig te borgen zijn de samenwerkingsafspraken tussen deze gemeenten geactualiseerd in een Dienstverleningshandvest (hierna: DVH), vier Dienstverleningsovereenkomsten (hierna: DVO's) en daarbij horende mandaatbesluiten van de Heuvellandgemeenten.

De gemeente Maastricht dient haar rol als centrumgemeente te formaliseren door het DVH en de DVO's vast te stellen (die met terugwerkende kracht ingaan op 1 januari 2026), in te stemmen met de verleende mandaatbesluiten en het eigen Aanwijzings- en ondermandaatbesluit SZMH te nemen. Hiermee wordt de uitvoering van de SZMH-taken organisatorisch volledig geordend en conform de GR SZMH vastgelegd. Tot slot is in de memo 'gemeenschappelijke regeling SZMH' de samenhang van de documenten, de aandachtspunten rond gegevensverwerking en het vervolgproces omtrent de inrichting van SZMH toegelicht.

Het Portefeuillehoudersoverleg Sociale Zaken (hierna: Pho-Soza) is op 19 december 2025 akkoord gegaan met het voorliggende DVH en heeft conform de GR SZMH een model-DVO vastgesteld. Tevens is het Pho-Soza akkoord gegaan met de concept-mandaatbesluiten die de individuele colleges dienen vast te stellen. Het Pho-Soza ging akkoord op basis van een unaniem positief advies van De Directiegroep sociaal domein (waar de managers/afdelingshoofden van Maastricht-Heuvelland zitting in nemen).

3. Beoogd effect

De GR SZMH bepaalt de taakverdeling tussen de centrumgemeente Maastricht en de vier Heuvellandgemeenten voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving. In de documenten is de volgende samenhang aangebracht:

- a. Het DVH beschrijft de uitgangspunten, rollen, governance en kwaliteitseisen die gelden voor de uitvoering van de SZMH-taken. Dit document fungeert als algemene voorwaarden voor de samenwerking;
- b. De vier DVO's geven vervolgens per partnergemeente concreet weer welke taken Maastricht als Centrumgemeente uitvoert en welke KPI's worden gehanteerd.



- c. De mandaatbesluiten van de Heuvellandgemeenten regelen dat de bevoegdheden die zij op grond van de Participatiewet hebben, door Maastricht kunnen worden uitgeoefend.
- d. Het aanwijzings- en ondermandaatbesluit van Maastricht vormt de laatste schakel: hierin wordt de afdeling Sociale Zekerheid aangewezen als uitvoerder van de SZMH-taken en wordt de Manager Sociale Zekerheid bevoegd gemaakt om deze namens het college uit te voeren, inclusief de bevoegdheid tot het voeren van de titel Directeur SZMH die de manager sociale zekerheid naar buiten toe gebruikt bij de uitvoering van de taken binnen de GR SZMH.

4. Argumenten

1.1 tot en met 6.1 Breed draagvlak over de documenten die voorliggen (DVH, DVO, mandaatbesluiten en Aanwijzings- en ondermandaatbesluit)

Voor alle beslispunten geldt dat er breed ambtelijk draagvlak is van alle betrokken ambtenaren die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de vaststelling van de samenwerkingsafspraken zoals verwoord in DVH, 4 DVO's, Mandaatbesluiten en het Aanwijzings- en ondermandaatbesluit SZMH. Het Pho-Soza is op 19 december 2025 akkoord gegaan met alle voorliggende stukken, waarmee ook bestuurlijk draagvlak is.

1.2 Uitgangspunten voor samenwerking liggen vast in DVH

Het DVH vormt de noodzakelijke uitwerking van de GR SZMH en legt de gezamenlijke afspraken vast op het gebied van governance, samenwerkingsrelaties en financiën alsmede uitgangspunten voor de samenwerking tussen de gemeenten.

2.1 Concrete taakopdracht aan Maastricht in DVO's

De DVO's concretiseren de taakuitvoering door gemeente Maastricht als centrumgemeente. Hiermee wordt concrete uitvoering gegeven aan de GR SZMH en het DVH.

2.2 Verantwoording door Maastricht in DVO's

Door de DVO's wordt de wederzijdse opdracht- en verantwoordingsrelatie tussen Maastricht en de betreffende partnergemeente expliciet vastgelegd met indicatoren per taakopdracht.

3.1 Instemmen met mandaten van Heuvelland om taken rechtsgeldig uit te kunnen voeren



Instemmen met de door de colleges van Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul verleende mandaatbesluiten is noodzakelijk om de bevoegdheden die bij deze colleges berusten op grond van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving, feitelijk door Maastricht te kunnen uitoefenen.

3.2 Terugwerkende kracht van mandaatbesluiten

De gemandateerde taken worden feitelijk uitgeoefend vanaf 1 januari 2026 in het kader van de GR SZMH. Dit besluit strekt tot een formele bekrachtiging daarvan. De terugwerkende kracht is noodzakelijk om de rechtmatigheid van reeds genomen besluiten te borgen zodat er geen belangen van derden worden geschaad.

4.1 Organisatorische uitwerking van mandaten Heuvelland aan afdeling Sociale Zekerheid

Het aanwijzings- en ondermandaatbesluit vormt de interne organisatorische uitwerking van de 'uitvoeringsorganisatie SZMH', door vast te leggen dat de afdeling Sociale Zekerheid van de gemeente Maastricht belast is met de uitvoering van de SZMH-taken.

4.2 Aanwijzing manager Sociale Zekerheid als directeur SZMH

Door de Manager Sociale Zekerheid te mandateren voor de uitvoering van SZMH-taken, inclusief de bevoegdheid tot het voeren van de titel Directeur SZMH naar buiten toe bij de uitvoering van de taken binnen de GR SZMH, wordt de dagelijkse aansturing en besluitvorming eenduidig belegd bij de Manager Sociale Zekerheid en wordt de uitvoeringsorganisatie bestuurlijk en ambtelijk helder gepositioneerd.

4.3 Directeur SZMH is opdrachtnemer

Door de Manager Sociale Zekerheid te mandateren voor de uitvoering van SZMH-taken, inclusief de bevoegdheid tot het voeren van de titel Directeur SZMH naar buiten toe bij de uitvoering van de taken binnen de GR SZMH, wordt deze opdrachtnemer van alle colleges die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling SZMH.

5.1 Achtergrondinformatie over reden van een vervolgproces

De memo 'gemeenschappelijke regeling SZMH' duidt de samenhang tussen voorliggende documenten en plaatst deze in de context van het te lopen vervolgproces vanaf heden. Daarmee ondersteunt deze memo een zorgvuldige en geïnformeerde besluitvorming door het college.



6.1 Aanvullend onderzoek naar wijziging rechtsvorm SZMH of organisatorische aanpassingen

De functionarissen gegevensbescherming stellen dat de huidige inrichting van systemen, toegangsrechten en toezicht onvoldoende zijn gescheiden en daarmee niet voldoen aan de privacy wet- en regelgeving. Om uit te zoeken wat er nodig is om de huidige inrichting van SZMH aan te passen of de huidige rechtsvorm te wijzigen, wordt aan het Pho-Soza opdracht gegeven een onderzoek te laten doen. Er worden diverse scenario's uitgewerkt die een integraal beeld geven van bestuurlijke, juridisch, financiële en uitvoeringsconsequenties. Op grond van deze scenario's wordt het Pho-Soza in staat gesteld om tijdig en op basis van een gezamenlijk integraal afwegingskader te besluiten over het vervolg van de samenwerking, met als streven een advies te geven aan alle betrokken colleges in het derde kwartaal van 2026.

De opdracht aan het Pho-Soza wordt gemandateerd aan de managers/afdelingshoofden van de 5 gemeenten zijnde Maastricht, Meerssen, Gulpen-Wittem, Valkenburg aan de Geul en Vaals, die zijn belast met sociale zekerheid. Hierdoor berust deze taak niet alleen bij de directeur SZMH (als zijnde ambtelijk opdrachtnemer van Pho-Soza), maar bij de Directiegroep (DG sociaal domein) gezamenlijk. Zij zijn daarmee gezamenlijk verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering van het onderzoek en kunnen beslissen over de inzet van middelen en capaciteit.

5. Kanttekeningen of risico's

Niet van toepassing.

6. Financiële gevolgen

In artikel 13 lid 2 van de GR SZMH is bepaald dat de deelnemende gemeenten de kosten voor de taken uitgevoerd door SZMH gezamenlijk dragen. De GR SZMH regelt eveneens dat deze kosten over de deelnemende gemeenten wordt verdeeld op basis van aantal dossiers per gemeente. Het Pho-Soza van 18 december 2024 is hierover geïnformeerd en akkoord gegaan met deze systematiek.

Bovengenoemde verdeelsleutel is toegepast met ingang van 2025. Met de financials uit Maastricht-Heuvelland is de opbouw van de uitvoeringskosten herijkt. De financiële bepalingen in het DVH zijn daarop aangepast. Tevens wordt er met ingang van 2026 een structureel overleg georganiseerd tussen de financials Maastricht-Heuvelland.



7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

De huidige inrichting van systemen, toegangsrechten en toezicht bij SZMH zijn onvoldoende gescheiden en voldoen niet aan de privacy wet- en regelgeving. Om uit te zoeken wat er nodig is om de huidige inrichting van SZMH aan te passen of de huidige rechtsvorm te wijzigen, wordt conform besispunt 6 opdracht gegeven een onderzoek te doen. Er worden diverse scenario's uitgewerkt die een integraal beeld geven van bestuurlijke, juridisch, financiële en uitvoeringsconsequenties. Op grond van deze scenario's kan het Pho-Soza een integrale afweging maken met als streven een unaniem advies te geven aan alle betrokken colleges in het derde kwartaal van 2026.

8. Communicatie

De gemeenteraden van gemeenten die deelnemen aan de GR SZMH worden middels bijgevoegde raadsinformatiebrief geïnformeerd over de vaststelling van de voorliggende documenten, die dienen als concretisering van de door de raden vastgestelde GR SZMH. De raadsinformatiebrieven worden conform afspraak gezamenlijk op 29 januari 2026 verstuurd. Bij deze brief worden het DVH en de model-DVO ter kennisgeving meegezonden.